

สถานการณ์การผลิตและการค้าปลาสวายและผลิตภัณฑ์ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2558-2567)

1.สถานการณ์การผลิต

ปลาสวายเป็นปลาน้ำจืดที่เพาะเลี้ยงง่าย โตเร็ว นับว่าเป็นปลาเศรษฐกิจที่สำคัญชนิดหนึ่งของประเทศไทย มีปริมาณผลผลิตมากเป็นอันดับที่ 5 ของสัตว์น้ำจืดทั้งหมด (กรมประมง, 2567) และเป็นปลาที่ติดต่อด้านอาหาร ปริมาณเนื้อปลาค่อนข้างมาก มีกรดไขมันโอเมก้า 3 สูง สามารถนำมาปรุงเมนูอาหารได้หลากหลาย และเป็นปลาชนิดที่สามารถเลี้ยงร่วมกับปลาน้ำจืดชนิดอื่น ๆ ในรูปแบบการเลี้ยงแบบผสมผสาน

ข้อมูลสถิติการเลี้ยงปลาสวายในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (2558 – 2567) พบว่า จำนวนฟาร์มเฉลี่ย 8,052 ฟาร์ม พื้นที่เลี้ยงเฉลี่ย 15,345 ไร่ ผลผลิตปลาสวายเฉลี่ย 13,492 ตัน มูลค่าปลาสวายเฉลี่ย 423.24 ล้านบาท ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่เฉลี่ย 878 กก./ไร่ และราคาเฉลี่ย 31.16 บาท/กก. จะเห็นได้ว่าจำนวนฟาร์ม พื้นที่เลี้ยง ผลผลิตและมูลค่าลดลง ขณะที่ราคาเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ผลผลิตเฉลี่ยมีแนวโน้มลดลงเนื่องจากต้นทุนค่าอาหารที่สูงขึ้น ทำให้เกษตรกรลดต้นทุนค่าอาหาร โดยให้อาหารผสมทบ เช่น ผักและอาหารที่หาได้จากธรรมชาติ ทำให้ปลาสวายเจริญเติบโตได้ไม่เต็มที่ จึงส่งผลให้ผลผลิตเฉลี่ยในภาพรวมของทั้งประเทศลดลง

สำหรับข้อมูลสถิติเบื้องต้นปี พ.ศ. 2567 พบว่า มีจำนวนฟาร์ม 7,915 ฟาร์ม คิดเป็นพื้นที่เลี้ยง 15,750 ไร่ มีผลผลิต 13,181 ตัน ทั้งนี้จำนวนฟาร์ม พื้นที่เลี้ยง และผลผลิต เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.04 3.39 และ 0.92 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับปี 2566 สำหรับการเลี้ยงปลาสวายในปี 2568 คาดว่าจะมีผลผลิต 13,569 ตัน คิดเป็นมูลค่า 433.05 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2567 ปริมาณและมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.94 และ 3.26 ตามลำดับ สำหรับพื้นที่เลี้ยงและจำนวนฟาร์มเลี้ยงปลาสวาย 16,297 ไร่ และ 7,963 ฟาร์ม เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 3.47 และ 0.61 ตามลำดับ เนื่องจากปีนี้สภาพอากาศที่เหมาะสม มีปริมาณน้ำเพียงพอในการเลี้ยงปลา และเป็นสัตว์น้ำที่มีความนิยมบริโภคของตลาดทั้งในและต่างประเทศ (ตารางที่ 1 และภาพที่ 1-2)

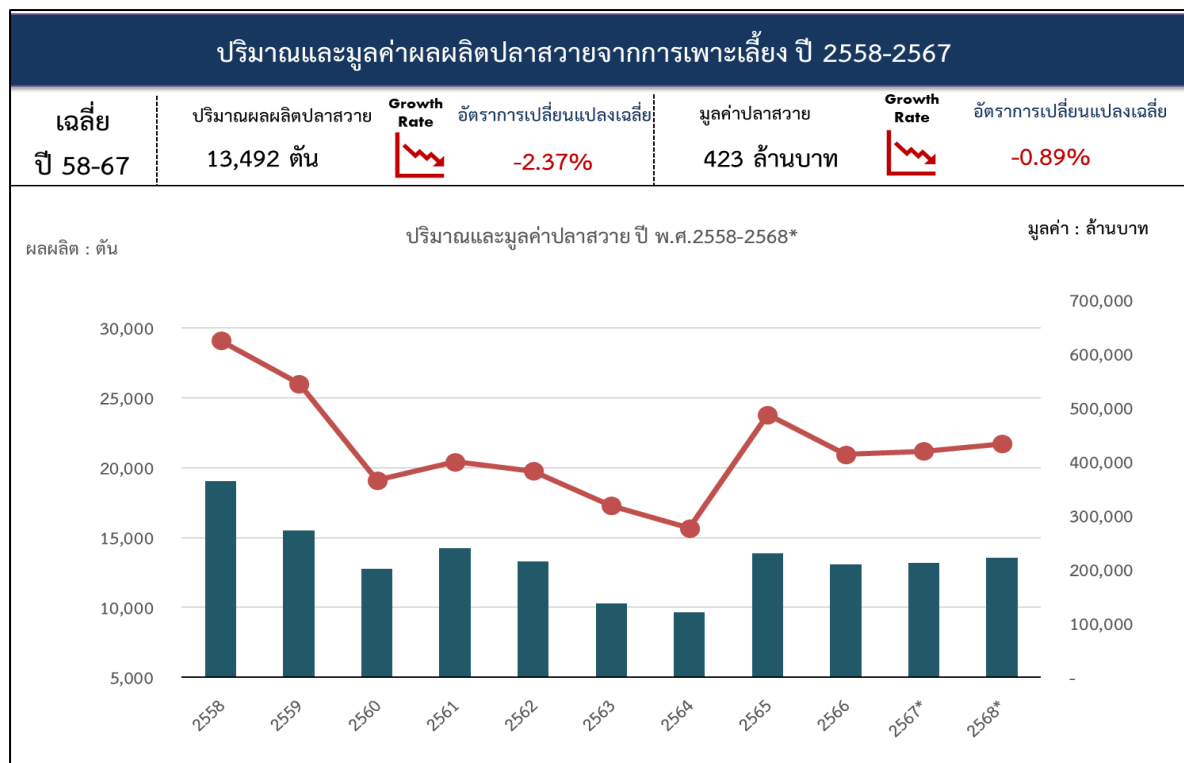
ตารางที่ 1 ผลผลิต มูลค่า เนื้อที่ และจำนวนฟาร์มเลี้ยงปลาสวาย ปี พ.ศ. 2558-2568*

ปี	จำนวนฟาร์ม (ฟาร์ม)	พื้นที่เลี้ยง (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก./ไร่)	มูลค่า (ล้านบาท)	ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)
2558	9,065	16,331	19,060	1,167	624.41	32.76
2559	8,269	15,079	15,497	1,028	544.94	35.16
2560	7,890	14,075	12,751	906	365.36	28.65
2561	7,626	15,413	14,257	925	399.63	28.03
2562	7,637	15,328	13,316	869	382.61	28.73
2563	8,360	15,643	10,308	659	318.36	30.88
2564	7,836	15,111	9,638	638	276.65	28.70
2565	8,009	15,482	13,855	895	487.27	35.16
2566	7,912	15,234	13,060	857	413.80	31.69
2567*	7,915	15,750	13,181	837	419.40	31.82
2568**	7,963	16,297	13,569	833	433.05	31.91
ค่าเฉลี่ย 58-67	8,052	15,345	13,492	878	423.24	31.16
%Δ เฉลี่ยต่อปี	-1.37	-0.28	-2.37	-2.38	-0.89	0.29
%Δ ปี 67/66	0.04	3.39	0.92	-2.33	1.35	0.41
%Δ ปี 68/67	0.61	3.47	2.94	-0.48	3.26	0.28

หมายเหตุ : ปี 2567* เป็นข้อมูลเบื้องต้น

ปี 2568** เป็นข้อมูลประมาณการ

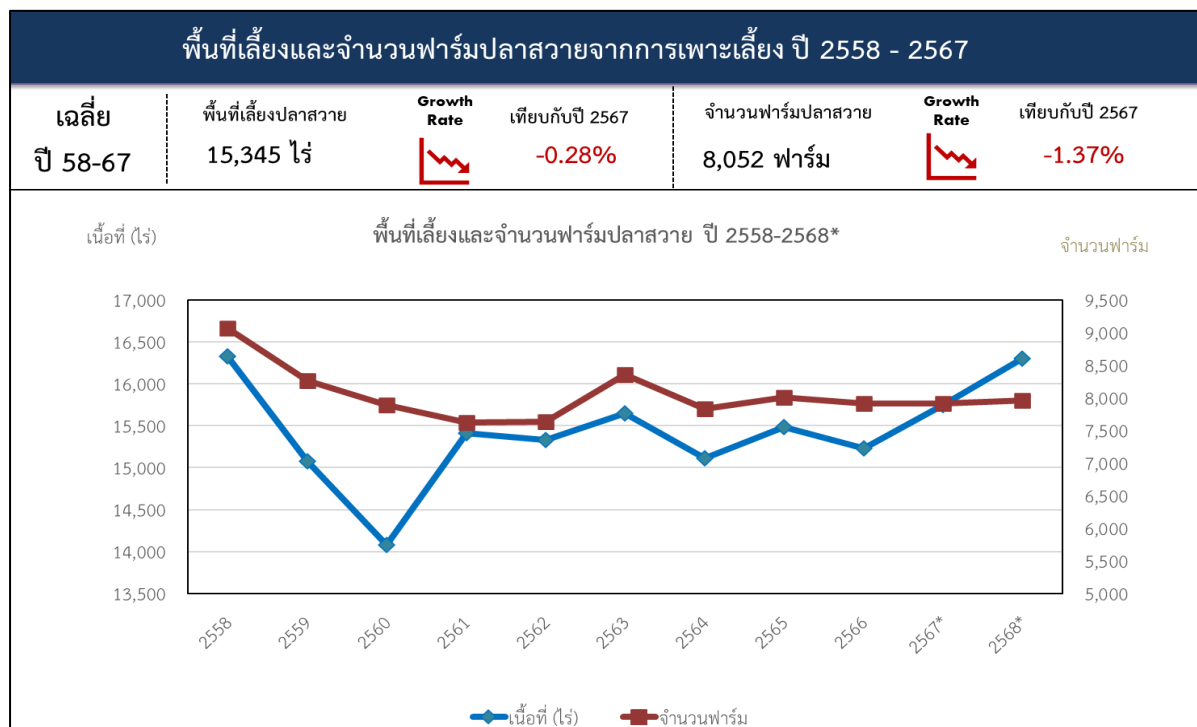
ที่มา : กลุ่มสถิติการประมง กองนโยบายและแผนพัฒนาการประมง

ภาพที่ 1 ปริมาณและมูลค่าปลาสรวย ปี พ.ศ. 2558-2568*

ที่มา : กลุ่มสถิติการประมง กองนโยบายและแผนพัฒนาการประมง ข้อมูล ณ 21 พ.ค. 2568

* คือ เป็นค่าประมาณ ปี 2567-2568

ภาพที่ 2 พื้นที่เลี้ยงและจำนวนฟาร์มปลาสรวย ปี พ.ศ. 2558-2568*

ที่มา : กลุ่มสถิติการประมง กองนโยบายและแผนพัฒนาการประมง ข้อมูล ณ 21 พ.ค. 2568

* คือ เป็นค่าประมาณ ปี 2567-2568

2. สถานการณ์ด้านราคา

ข้อมูลราคาปลาสด ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (2558-2567) พบว่า ราคาหน้าฟาร์มที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ย 31.52 บาท/กก. และราคาขายส่งเฉลี่ย 30.01 บาท/กก. ราคาหน้าฟาร์มที่เกษตรกรขายได้หดตัวลดลงเฉลี่ยต่อปีร้อยละ 6.00 ขณะที่ราคาขายส่งขยายตัวเพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อปีร้อยละ 1.41

สำหรับราคาปลาสดในปี 2567 ราคาหน้าฟาร์มที่เกษตรกรขายได้ทั่วประเทศ 24.34 บาท/กก. และราคาขายส่ง ณ ตลาดไท 35.00 บาท/กก. ราคาหน้าฟาร์มปรับตัวลดลง ร้อยละ 7.44 ส่วนราคาขายส่งปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.01 เมื่อเทียบกับปี 2566 (ตารางที่ 2 และภาพที่ 3)

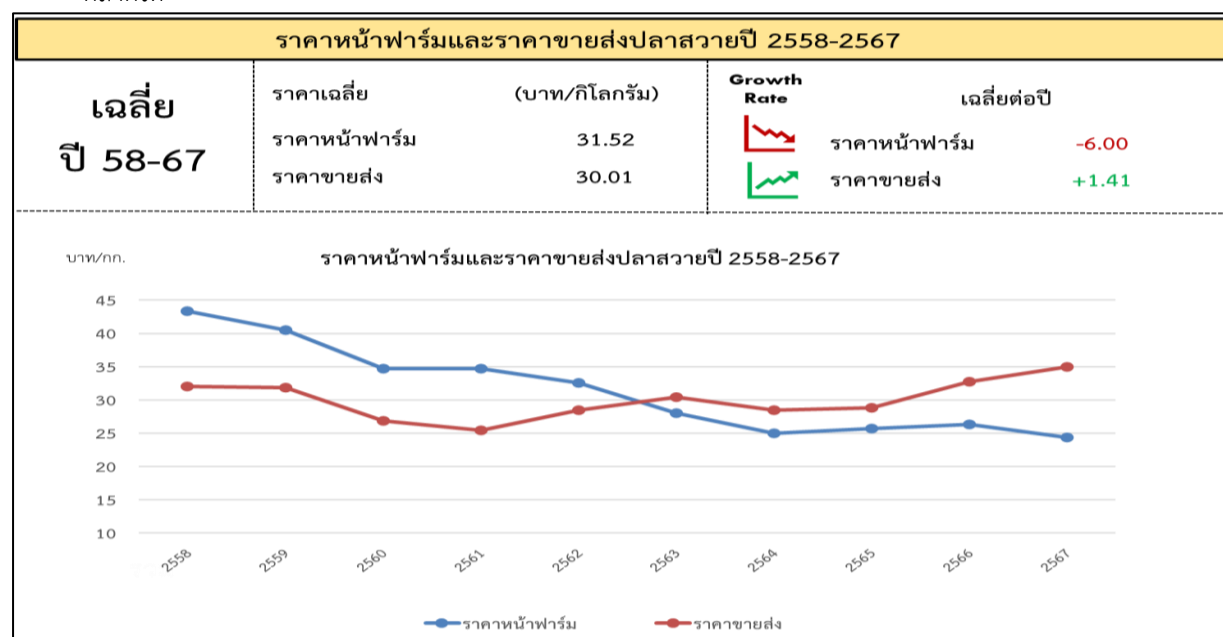
ปัจจัยที่อาจส่งผลกระทบต่อแนวโน้มราคาปลาสดปี 2568 คือ ปัจจัยด้านต้นทุนการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้นจาก ค่าอาหารปลา ค่าพลังงานและค่าแรงงาน อาจส่งผลให้เกษตรกรขาดแรงจูงใจที่จะเพิ่มการผลิตปลาสด อาจจะทำให้ราคาหน้าฟาร์มยังคงอยู่ในระดับทรงตัว

ตารางที่ 2 ราคาปลาสดที่เกษตรกรขายได้หน้าฟาร์ม และราคาขายส่ง ปี พ.ศ. 2558 – 2567

ปี	ราคาหน้าฟาร์ม ¹ (บาท/กก.)	ราคาขายส่ง ² (บาท/กก.)	อัตราการเปลี่ยนแปลง (%)	
			ราคาหน้าฟาร์ม	ราคาขายส่ง
2558	43.30	32.00		
2559	40.53	31.88	-6.40	-0.37
2560	34.66	26.85	-14.47	-15.77
2561	34.73	25.41	0.20	-5.37
2562	32.58	28.50	-6.21	12.13
2563	28.01	30.46	-14.03	6.90
2564	25.00	28.50	-10.74	-6.44
2565	25.75	28.80	3.01	1.05
2566	26.29	32.71	2.12	13.56
2567	24.34	35.00	-7.44	7.01
เฉลี่ยต่อปี	31.52	30.01	-6.00	1.41

ที่มา : ¹สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

²ตลาดไท

ภาพที่ 3 ราคาหน้าฟาร์มและราคาขายส่งปลาสด ปี พ.ศ. 2558-2567

3. ต้นทุนและผลตอบแทนการเลี้ยงปลาสวาย

จากการสำรวจข้อมูลต้นทุนและผลตอบแทนการเลี้ยงปลาสวายในบ่อดินของเกษตรกรจังหวัดนครสวรรค์ ปี 2565 สรุปผลได้ดังนี้

เกษตรกรนำปลาสวายขนาด 200 - 500 กรัม/ตัว มาปล่อยลงบ่อเลี้ยง ใช้ระยะเวลาเลี้ยง 2-3 ปี จึงได้ขนาดผลผลิต 3.2 กก./ตัว ผลผลิตเฉลี่ย 5,440 กก./ไร่ ราคาที่เกษตรกรจำหน่ายได้เฉลี่ย 31.00 บาท/กก. มีรายได้จากการจำหน่ายปลาสวาย 168,640 บาท/ไร่ ขณะที่ต้นทุนการเลี้ยง 152,952.55 บาท/ไร่ หรือต้นทุนต่อกิโลกรัม 28.12 บาท ส่งผลให้เกษตรกรมีผลกำไร 15,687.45 บาท/ไร่ หรือกำไรต่อกิโลกรัม 2.88 บาท และมีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน ร้อยละ 10.26 (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ต้นทุนและผลตอบแทนการเลี้ยงปลาสวายในบ่อดิน จังหวัดนครสวรรค์ ปี พ.ศ. 2565

รายการ	หน่วย: บาท/ไร่/รุ่น			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	ร้อยละ
1. ต้นทุนคงที่	-	5,763.90	5,763.90	3.77
- ค่าใช้ประโยชน์จากที่ดิน/ ค่าเช่าที่ดิน	-	907.69	907.69	0.59
- ค่าเสื่อมบ่อดินและอุปกรณ์	-	4,813.30	4,813.30	3.15
- ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนคงที่ (อัตราดอกเบี้ย 0.3%)	-	42.91	42.91	0.03
2. ต้นทุนผันแปร	141,149.21	6,039.45	147,188.65	96.23
- ค่าพันธุ์ปลา (2,000 x 7 บาท/ตัว)	14,000.00	-	14,000.00	9.15
- ค่าอาหาร	116,237.69	-	116,237.69	76.00
- ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและน้ำมันหล่อลื่น	1,930.00	-	1,930.00	1.26
- ค่าไฟฟ้า	406.92	-	406.92	0.27
- ค่ายาและสารเคมี	1,001.08	-	1,001.08	0.65
- ค่าแรงงานครัวเรือน	-	4,943.75	4,943.75	3.23
- ค่าจ้างจับผลผลิต	4,488.00	-	4,488.00	2.93
- ค่าปรับปรุงบ่อและซ่อมแซมอุปกรณ์	3,085.51	-	3,085.51	2.02
- ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนแปรผัน (อัตราดอกเบี้ย 0.3%)	-	1,095.70	1,095.70	0.72
3. ต้นทุนทั้งหมด	141,149.21	11,803.35	152,952.55	100.00

ประเภทอาหารที่ใช้ในการเลี้ยง	อาหารสด (ไส้ไก่) เป็นหลัก ผสมกับอาหารเม็ดสำเร็จรูปเล็กน้อย
ขนาดบ่อเลี้ยง (ไร่)	1.86
อัตราการปล่อย (ตัว/ไร่)	2,000.00
ขนาดลูกปลา (กรัม/ตัว)	200 - 500
ผลผลิตเฉลี่ย/ไร่ (กก.)	5,440.00
ขนาดผลผลิต (กก./ตัว)	3.200
ราคาผลผลิตที่เกษตรกรขาย (บาท/กก.)	31.00
รายได้ทั้งหมด/ไร่ (บาท)	168,640.00
ต้นทุน/ไร่ (บาท)	152,952.55
กำไร/ไร่ (บาท)	15,687.45
ต้นทุน/กก. (บาท)	28.12
กำไร/กก. (บาท)	2.88
ระยะเวลาการเลี้ยง (เดือน)	24 - 36
อัตรารอด (ร้อยละ)	85.00
อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (ร้อยละ)	10.26

ที่มา : กลุ่มเศรษฐกิจการประมง กองนโยบายและแผนพัฒนาการประมง

4. สถานการณ์การค้าของประเทศไทย

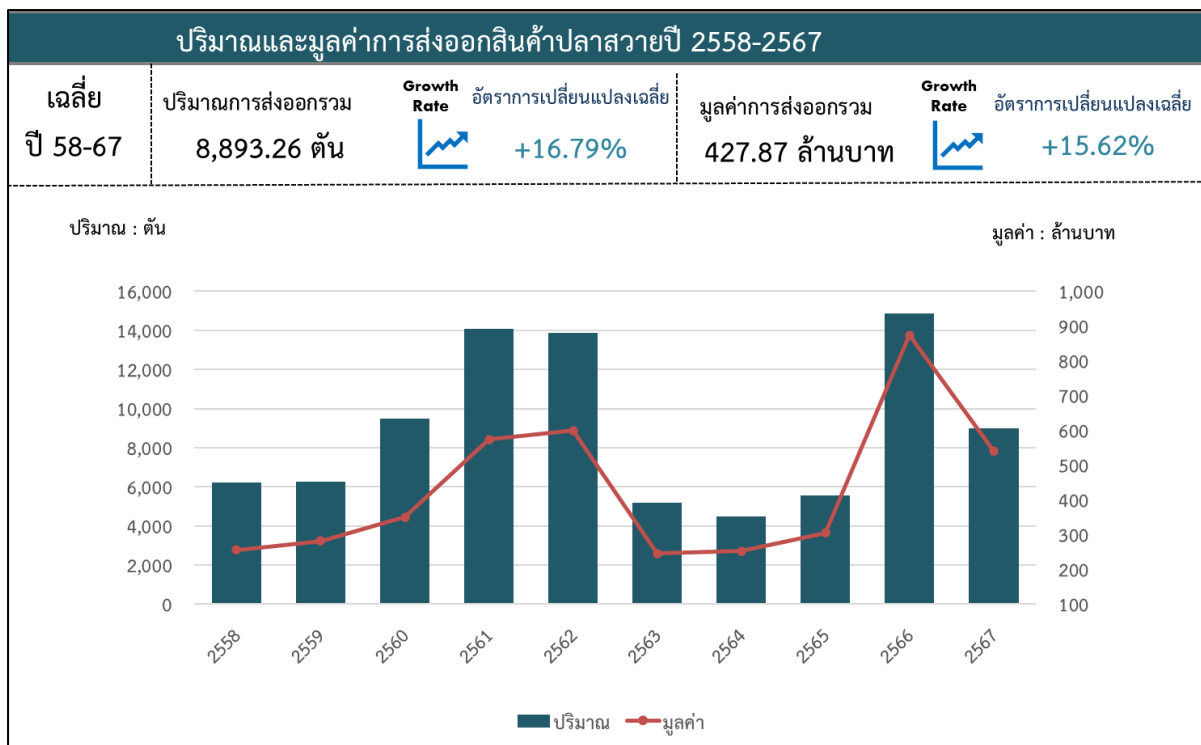
4.1 การส่งออก

การส่งออกปลาสดและผลิตภัณฑ์ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2558-2567) พบว่า ปริมาณและมูลค่าส่งออกขยายตัวเพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อปี ร้อยละ 16.79 และ 15.62 ตามลำดับ สำหรับปี 2567 มีปริมาณส่งออก 8,969.25 ตัน คิดเป็นมูลค่า 540.60 ล้านบาท ทั้งปริมาณและมูลค่าลดลง ร้อยละ 39.63 และ 38.12 เมื่อเทียบกับปี 2566 ราคาจำหน่ายต่อหน่วยมีราคา 60.27 บาท/กก. เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.50 เมื่อเทียบกับปี 2566 การส่งออกปลาสดส่วนใหญ่อยู่ในรูปแบบปลาสดแช่แข็ง (Frozen) ร้อยละ 42.29 ผลิตภัณฑ์ (Product) ร้อยละ 30.53 รักษาอาหารโดยวิธีพื้นบ้าน (Tradition) ร้อยละ 9.91 บรรจุกระป๋อง หรือภาชนะที่ไม่มีอากาศถ่ายเท (Canned /In Airtight Containers) ร้อยละ 6.13 แช่เย็น (Chilled) ร้อยละ 5.57 ตากแห้ง (Dried) ร้อยละ 4.75 สัตว์น้ำเลี้ยงสวยงาม (Ornamental) ร้อยละ 0.53 มีชีวิตลูกพันธุ์สัตว์น้ำ ร้อยละ 0.15 บรรจุ (Prepared) ร้อยละ 0.12 และมีชีวิต (Live) ร้อยละ 0.01 ตามลำดับ โดยสินค้าปลาสดส่วนใหญ่ ส่งออกไปยัง จีนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.69 รองลงมาคือ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ คิดเป็น ร้อยละ 26.77 ไนจีเรีย ร้อยละ 6.14 กาตาร์ ร้อยละ 5.91 สิงคโปร์ ร้อยละ 4.11 กัมพูชา ร้อยละ 3.86 ออสเตรเลีย ร้อยละ 3.30 พม่า ร้อยละ 3.05 มาเลเซีย ร้อยละ 1.98 บาห์เรน ร้อยละ 1.97 และประเทศอื่นๆ ร้อยละ 8.24 (ตารางที่ 4 และภาพที่ 3-5)

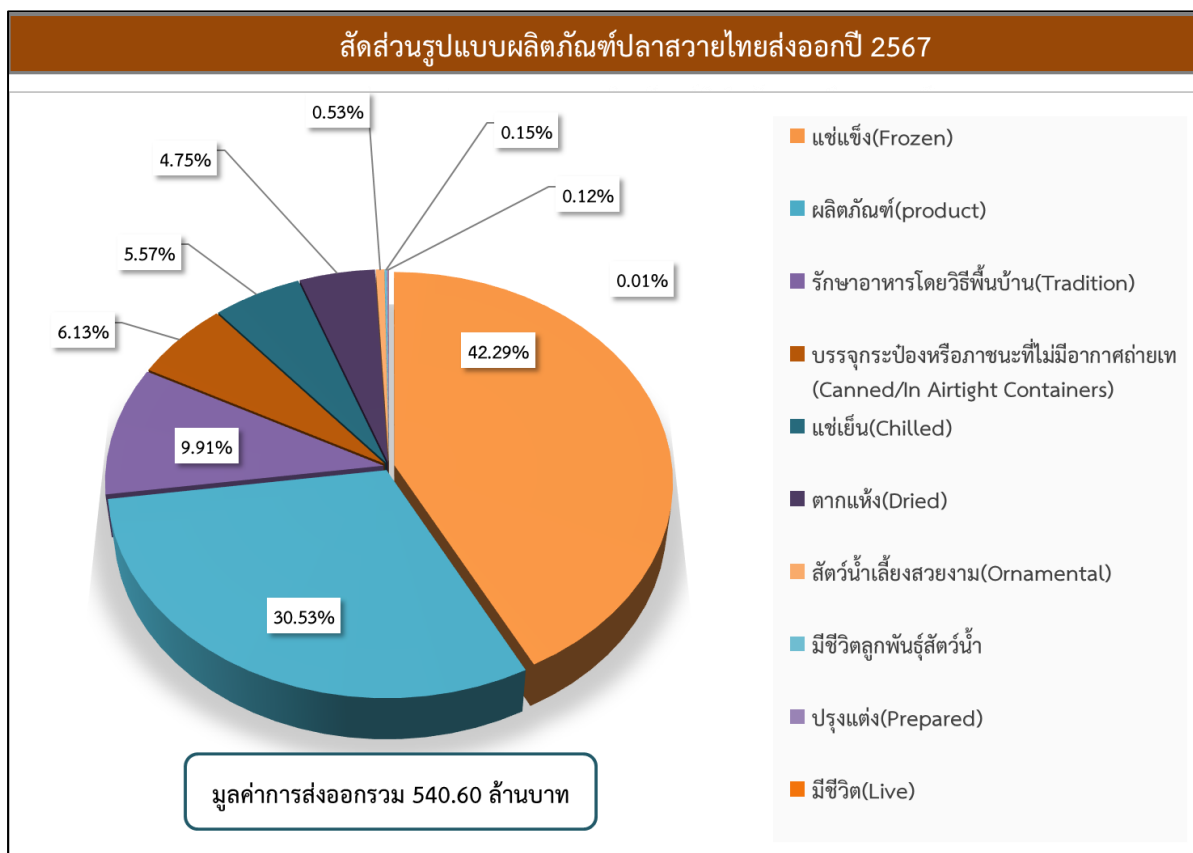
ตารางที่ 4 การส่งออกปลาสดของประเทศไทย ปี 2558-2567

ปี	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท/กก.)	อัตราการเปลี่ยนแปลง (%)		
				ปริมาณ	มูลค่า	ราคาต่อหน่วย
2558	6,198.83	256.12	41.32	-6.71	-59.22	-56.28
2559	6,271.46	281.36	44.86	1.17	9.85	8.58
2560	9,469.37	350.31	36.99	50.99	24.51	-17.54
2561	14,072.75	573.97	40.79	48.61	63.85	10.25
2562	13,877.65	599.35	43.19	-1.39	4.42	5.89
2563	5,179.16	245.35	47.37	-62.68	-59.06	9.69
2564	4,462.12	252.74	56.64	-13.84	3.01	19.57
2565	5,575.72	305.26	54.75	24.96	20.78	-3.34
2566	14,856.33	873.60	58.80	166.45	186.18	7.40
2567	8,969.25	540.60	60.27	-39.63	-38.12	2.50
เฉลี่ยต่อปี	8,893.26	427.87	48.50	16.79	15.62	-1.33

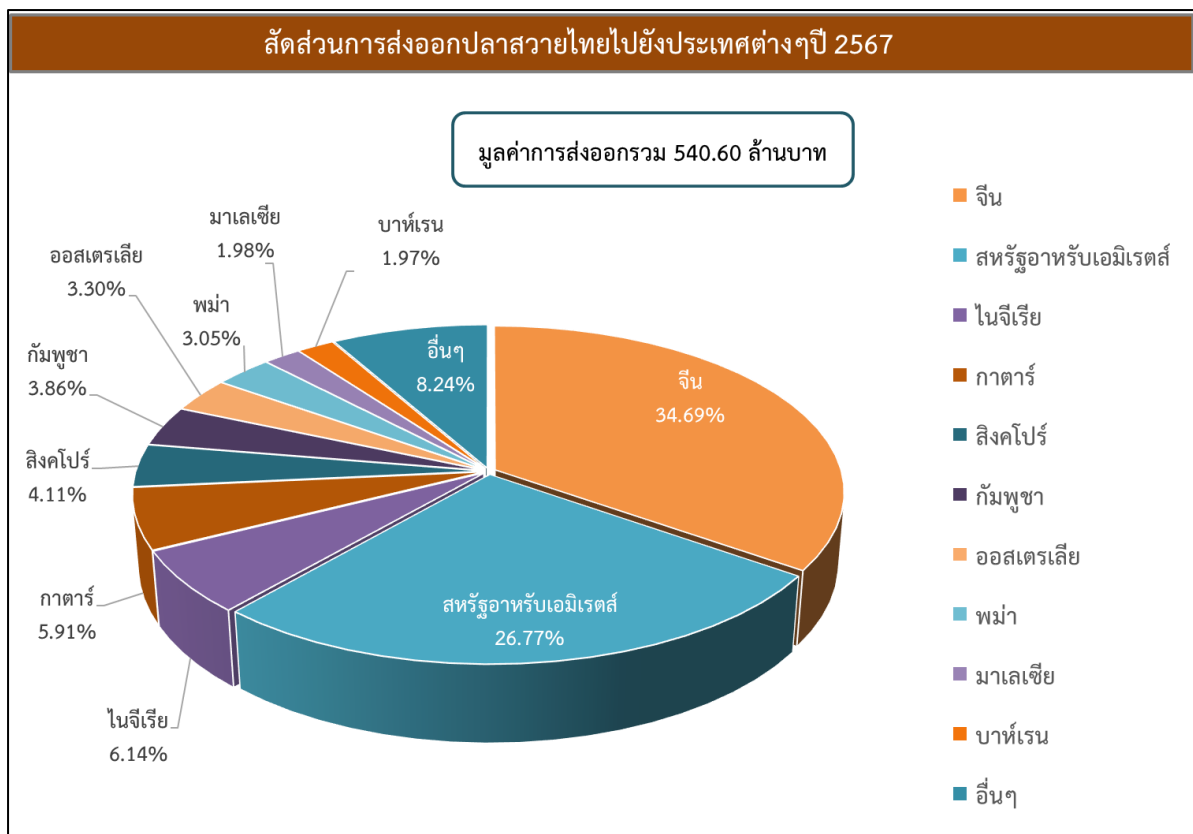
ที่มา : กลุ่มวิเคราะห์การค้าระหว่างประเทศ กองนโยบายและแผนพัฒนาการประมง ประมวลข้อมูลจากกรมศุลกากร

ภาพที่ 3 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกปลาสด ปี พ.ศ. 2558-2567

ภาพที่ 4 : สัดส่วนรูปแบบผลิตภัณฑ์ปลาสดไทยส่งออกปี 2567

ภาพที่ 5 สัดส่วนการส่งออกปลาสดไทยไปยังประเทศต่างๆ ปี 2567

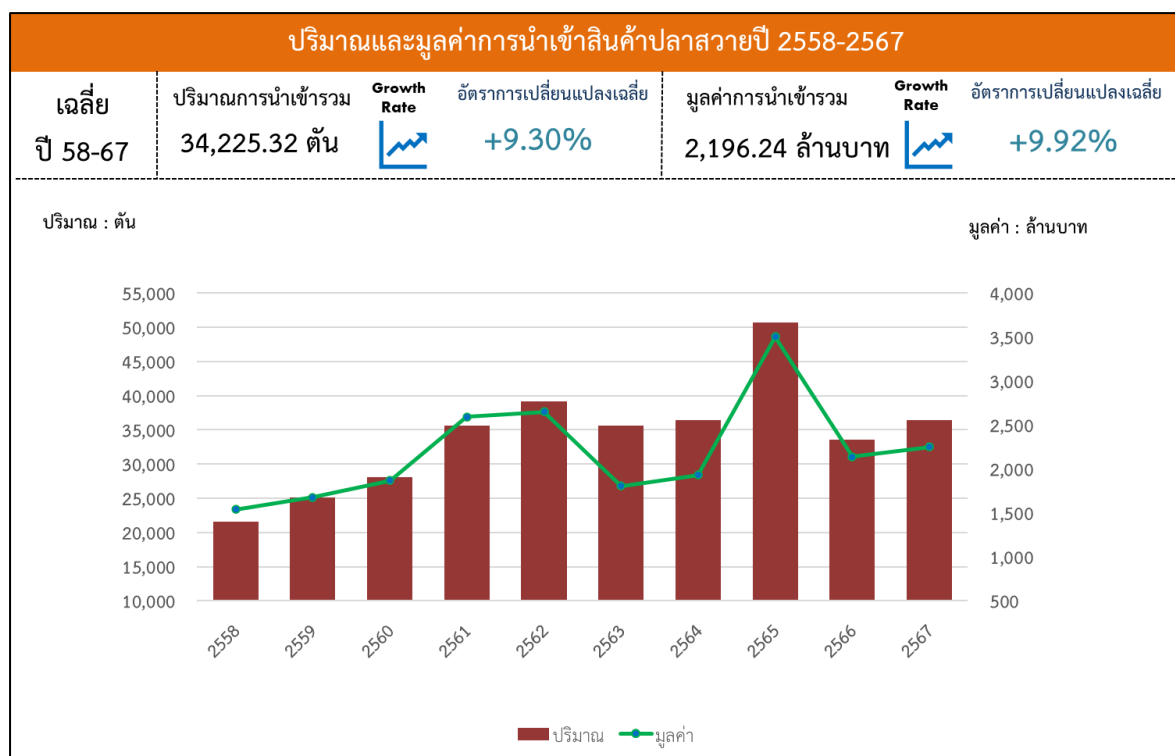
4.2 การนำเข้า

การนำเข้าปลาสดและผลิตภัณฑ์ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2558-2567) พบว่า ปริมาณและมูลค่านำเข้าขยายตัวเพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อปี ร้อยละ 9.30 และ 9.92 ตามลำดับ สำหรับปี 2567 มีปริมาณนำเข้า 36,475.44 ตัน คิดเป็นมูลค่า 2,249.73 ล้านบาท ทั้งปริมาณและมูลค่าเพิ่มขึ้น ร้อยละ 8.82 และ 5.06 เมื่อเทียบกับปี 2566 ราคาจำหน่ายต่อหน่วยมีราคา 61.68 บาท/กก. ลดลงร้อยละ 3.46 เมื่อเทียบกับปี 2566 การนำเข้าปลาสดส่วนใหญ่นำเข้าในรูปปลาสดแช่แข็ง (Frozen) ร้อยละ 84.96 ตากแห้ง (Dried) ร้อยละ 8.31 บรรจุปรุงแต่ง (Prepared) ร้อยละ 4.85 ผลิตภัณฑ์ (Product) ร้อยละ 1.60 และบรรจุกระป๋องหรือภาชนะที่ไม่มีอากาศถ่ายเท (Canned /In Airtight Containers) ร้อยละ 0.29 ตามลำดับ โดยสินค้าปลาสดส่วนใหญ่นำเข้าจากเวียดนามมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 99.85 ส่วนที่เหลือเล็กน้อยนำเข้าจาก สิงคโปร์ ร้อยละ 0.10 ฝรั่งเศส ร้อยละ 0.02 กัมพูชา ร้อยละ 0.01 ไต้หวัน ร้อยละ 0.01 และญี่ปุ่น ร้อยละ 0.01 (ตารางที่ 5 และภาพที่ 6-8)

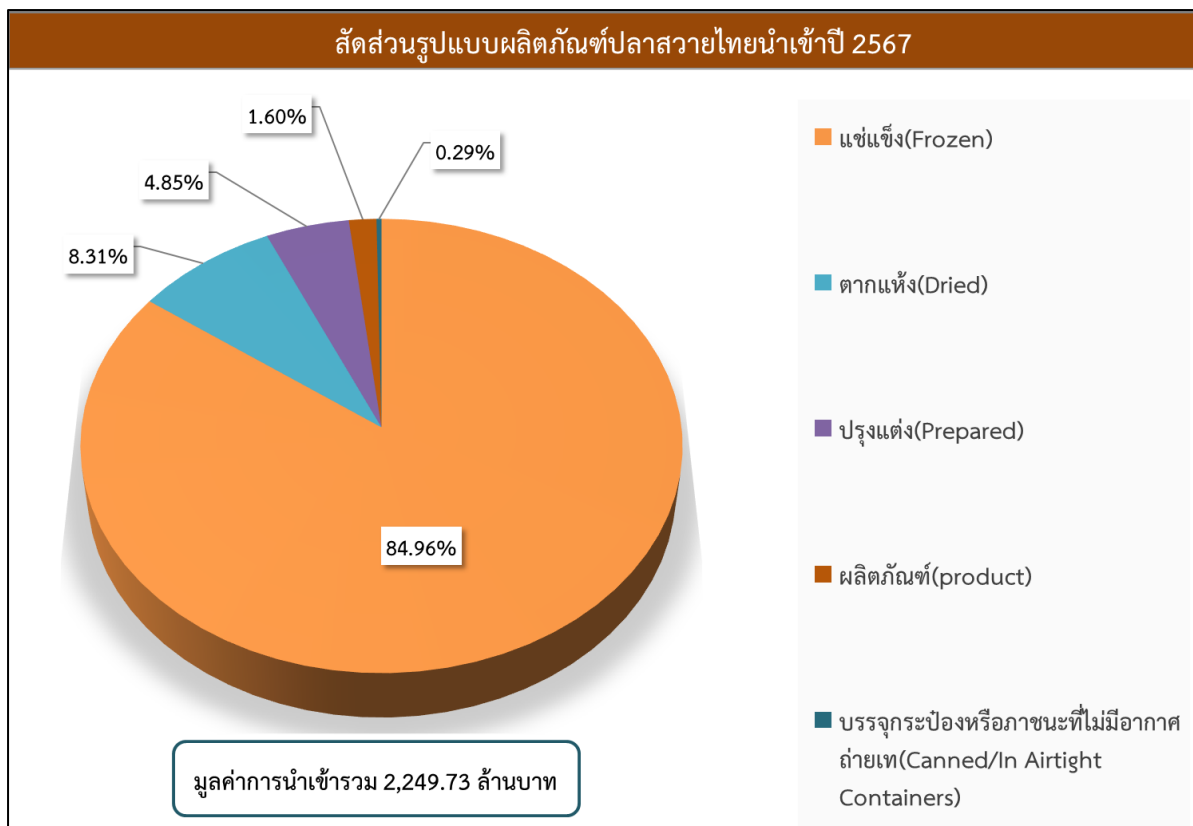
ตารางที่ 5 การนำเข้าปลาสดของไทย ปี พ.ศ. 2558-2567

ปี	ปริมาณ	มูลค่า	ราคาต่อหน่วย	อัตราการเปลี่ยนแปลง (%)		
	(ตัน)	(ล้านบาท)	(บาท/กก.)	ปริมาณ	มูลค่า	ราคาต่อหน่วย
2558	21,533.41	1,541.37	71.58	20.50	15.27	-4.34
2559	25,080.53	1,678.38	66.92	16.47	8.89	-6.51
2560	28,055.75	1,868.75	66.61	11.86	11.34	-0.46
2561	35,639.19	2,592.57	72.74	27.03	38.73	9.21
2562	39,181.31	2,651.10	67.66	9.94	2.26	-6.99
2563	35,653.10	1,805.91	50.65	-9.00	-31.88	-25.14
2564	36,442.43	1,929.89	52.96	2.21	6.87	4.55
2565	50,673.40	3,503.22	69.13	39.05	81.52	30.55
2566	33,518.60	2,141.46	63.89	-33.85	-38.87	-7.59
2567	36,475.44	2,249.73	61.68	8.82	5.06	-3.46
เฉลี่ยต่อปี	34,225.32	2,196.24	64.38	9.30	9.92	-0.65

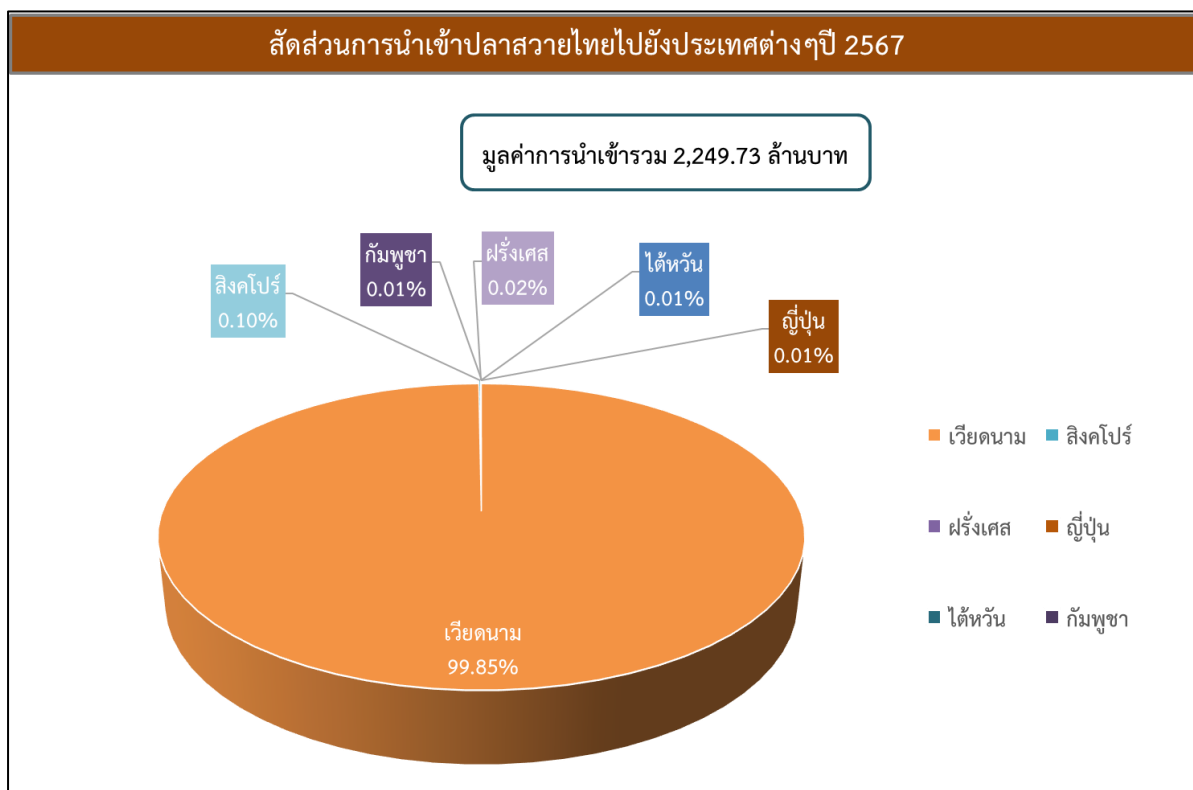
ที่มา :กลุ่มวิเคราะห์การค้าระหว่างประเทศ กองนโยบายและแผนพัฒนาการประมง ประมวลข้อมูลจากกรมศุลกากร

ภาพที่ 6 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าปลาสด ปี พ.ศ. 2558-2567

ภาพที่ 7 : สัดส่วนรูปแบบผลิตภัณฑ์ปลาสวายไทยนำเข้าปี 2567

ภาพที่ 8 สัดส่วนการนำเข้าปลาสวายไทยไปยังประเทศต่างๆ ปี 2567

5. ข้อมูลบัญชีสมดุล (Balance Sheet) ปลาสวาย ปี 2567

ปี 2567 ปริมาณผลผลิตปลาสวาย 133,311.37 ตัน จำแนกเป็นผลผลิตในประเทศ 16,465.57 ตัน (12.35%) และเป็นการนำเข้า 116,845.80 ตัน (87.65%) โดยเป็นการบริโภคในประเทศ ปริมาณ 101,867.91 ตัน (76.41%) และส่งออกปริมาณ 31,443.46 ตัน (23.59%) ประเทศไทยมีการนำเข้า ปลาสวายและผลิตภัณฑ์เพื่อมาบริโภคภายในประเทศค่อนข้างสูง โดยมีรูปแบบที่นำเข้ามากที่สุด คือ แช่แข็ง (Frozen) ร้อยละ 95.60 ซึ่งจำแนกเป็นผลิตภัณฑ์เนื้อปลาปลาสวายแช่แข็งร้อยละ 93.50 และอีกร้อยละ 2.10 เป็นเนื้อปลาสวายชุบแป้ง ตลาดนำเข้าส่วนใหญ่มาจากประเทศเวียดนาม ร้อยละ 99.97 สำหรับผลผลิตปลาสวาย ในประเทศส่วนหนึ่งถูกส่งออกไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศ รูปแบบที่ส่งออกมาที่มากที่สุด 3 อันดับแรกคือ แช่แข็ง (Frozen) ร้อยละ 42.77 (ปลาทั้งตัวแช่แข็ง ร้อยละ 36.80 และเนื้อปลาปลาสวายแช่แข็ง ร้อยละ 5.97) รองลงมา เป็นรูปแบบผลิตภัณฑ์ (Product) หรือปลาสวายป่น ร้อยละ 36.69 ผลิตภัณฑ์แช่เย็น (Chilled) ร้อยละ 15.83 (ปลาทั้งตัวแช่เย็นร้อยละ 15.82 และเนื้อปลาแช่เย็น ร้อยละ 0.01) ตลาดส่งออกมาที่มากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ จีน ร้อยละ 37.03 สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ร้อยละ 21.18 และกัมพูชา ร้อยละ 10.57 (ภาพที่ 9)

ปริมาณผลผลิตปลาสวายภายในประเทศในปี 2567 ลดลงเล็กน้อย เนื่องจากเกษตรกร ประสบปัญหาสภาพอากาศแปรปรวน และต้นทุนการผลิตสูง ส่งผลให้เกษตรกรชะลอการปล่อยลูกปลา และลดอัตราการปล่อยลดลง ทำให้ปริมาณผลผลิตมีไม่เพียงพอต่อการบริโภคภายในประเทศ จึงจำเป็นต้องนำเข้า เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคภายในประเทศ

บัญชีสมดุล (Balance Sheet) ปลาสวาย ปี 2567

ผลผลิตในประเทศ ¹ (12.35%) 16,465.57 ตัน	นำเข้า ³ (87.65%) 116,845.80 ตัน	ปริมาณรวม ³ 133,311.37 ตัน	บริโภคในประเทศ ³ (76.41%) 101,867.91 ตัน	ส่งออก ³ (23.59%) 31,443.46 ตัน
---	--	--	--	---

ผลผลิตภายในประเทศ ¹	ปริมาณ (ตัน)	ร้อยละ
1. การเพาะเลี้ยง	13,181.00	80.05
2. การจับจากธรรมชาติ*	3,284.57	19.95
รวมจับทั้งหมด	16,465.57	100.00

การนำเข้า ²	ปริมาณ (ตัน)	ร้อยละ
1. แช่แข็ง (Frozen)	34,871.16	95.60
2. ผลิตภัณฑ์ (Product)	803.62	2.20
3. ประูแต่ง (Prepared)	459.27	1.26
4. ตากแห้ง (Dried)	336.24	0.92
5. บรรจุกระป๋อง (Canned)	5.15	0.01
รวมทั้งหมด	36,475.44	100.00

Growth Rate
เทียบกับ ปี 66

ปริมาณผลผลิต
(16,611.05 ตัน)
-0.87%

การนำเข้า³
(114,061.31 ตัน)
+2.44%

การส่งออก³
(69,260.92ตัน)
-54.60%

การส่งออก ²	ปริมาณ (ตัน)	ร้อยละ
1. แช่แข็ง (Frozen)	3,836.15	42.77
2. ผลิตภัณฑ์ (Product)	3,291.05	36.69
3. แช่เย็น (Chilled)	1,420.26	15.83
4. รักษาอาหารโดยวิธีพื้นบ้าน (Tradition)	334.56	3.73
5. บรรจุกระป๋อง (Canned)	46.78	0.52
6. ตากแห้ง (Dried)	28.81	0.32
7. สัตว์น้ำเลี้ยงสวยงาม (Ornamental)	6.88	0.08
8. มีชีวิตลูกพันธุ์สัตว์น้ำ	3.71	0.04
9. ประูแต่ง (Prepared)	0.91	0.01
10. มีชีวิต (Live)	0.14	0.00
รวมทั้งหมด	8,969.25	100.00

• ปริมาณการส่งออกสูงสุด 7 อันดับแรก จากทั้งหมด 71 ประเทศ

ประเทศ ²	ปริมาณ (ตัน)	ร้อยละ
1. จีน	3,321.03	37.03
2. สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์	1,899.92	21.18
3. กัมพูชา	947.92	10.57
4. พม่า	699.35	7.80
5. มาเลเซีย	650.43	7.25
6. กาตาร์	486.55	5.42
7. ไนจีเรีย	232.51	2.59
8. อื่นๆ	731.54	8.16
รวม	8,969.25	100.00

ที่มา : 1. กลุ่มสถิติการประมง กองนโยบายและแผนพัฒนาการประมง กรมประมง

2. กลุ่มวิเคราะห์การค้าสินค้าประมงระหว่างประเทศ กองนโยบายและแผนพัฒนาการประมง

3. จากการคำนวณ คัดจากน้าหนักปลาสด

* เป็นค่าประมาณการปี 2567 จากกลุ่มสถิติการประมง กองนโยบายและแผนพัฒนาการประมง

ที่มา : 1. กลุ่มสถิติการประมง กองนโยบายและแผนพัฒนาการประมง กรมประมง
2. กลุ่มวิเคราะห์การค้าสินค้าประมงระหว่างประเทศ กองนโยบายและแผนพัฒนาการประมง
3. จากการคำนวณ คิดจากน้ำหนักปลาสต
* เป็นค่าประมาณการปี 2567 จากกลุ่มสถิติการประมง กองนโยบายและแผนพัฒนาการประมง

ภาพที่ 9 ข้อมูลบัญชีสมดุล (Balance Sheet) ปลาสวาย ปี 2567

5. ปัญหาอุปสรรคการเลี้ยงปลาสาวยของประเทศไทย

5.1 การเลี้ยงปลาสาวยของเกษตรกรไทย ส่วนใหญ่นิยมเลี้ยงร่วมกับปลากินพืชหลายชนิดรวมกัน ในบ่อเดียวกัน และมีอัตราการปล่อยในสัดส่วนที่น้อยกว่าปลากินพืชชนิดอื่น ๆ เช่น ปลานิล ส่งผลให้การผลิตปลาสาวยเพื่อให้ได้ผลผลิตในปริมาณมากๆ ทำได้ค่อนข้างยาก

5.2 ปลาสาวยเป็นปลาที่เลี้ยงง่าย โตเร็ว แต่ปลาสาวยไทยมีเนื้อปลาสีเหลือง ไม่เป็นที่ต้องการของตลาดต่างประเทศที่นิยมบริโภคเนื้อปลาสีขาวมากกว่า ซึ่งการเลี้ยงปลาสาวยของไทยส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงแบบระบบปิดในบ่อดิน และใช้เศษอาหารร่วมกับอาหารเม็ดสำเร็จรูปในการเลี้ยงเพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต ทำให้เนื้อปลามีสีเหลือง

5.3 จำนวนฟาร์มปลาสาวยที่ได้มาตรฐานการเลี้ยง GAP มีค่อนข้างน้อย จึงเป็นข้อจำกัดในการส่งออกปลาสาวยไปยังต่างประเทศ

5.4 เกษตรกรขาดองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ ในการเลี้ยงปลาสาวย เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ

5.5 ผลกระทบของเนื้อปลาสาวยสดแช่แข็งที่นำเข้าจากประเทศเวียดนามมีสีขาวน่ารับประทาน ทำให้โอกาสการแข่งขันของปลาสาวยที่เลี้ยงในรูปแบบการเลี้ยงเดิม ๆ ของไทยจะเป็นไปได้ค่อนข้างยาก

5.6 ผลจากการประกาศใช้มาตรการทางภาษีตอบโต้ (Reciprocal Tariffs) ของประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2568 โดยปรับอัตราภาษีนำเข้าจากประเทศที่เกินดุลการค้ากับสหรัฐฯ ซึ่งไทยถูกเรียกเก็บอัตราภาษีนำเข้าสูงถึงร้อยละ 36 อาจส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมปลาสาวยไทย และประเมินว่าปลาสาวยเวียดนามที่ส่งออกไปยังสหรัฐฯ อาจจะมาทะลักในไทย กระทั่งต่อราคาจำหน่ายปลาสาวยภายในประเทศ

6. แนวทางแก้ไขปัญหอุปสรรค

6.1 พัฒนาสายพันธุ์ปลาสาวยให้ได้เนื้อปลาสีขาว เป็นที่ต้องการของผู้บริโภค

6.2 ภาครัฐควรมีนโยบายระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ เพื่อลดต้นทุนการเลี้ยง เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ยกย่องมาตรฐานการเลี้ยงให้ได้ GAP รวมถึงการวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

6.3 สนับสนุนให้มีการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า สร้างภาพลักษณ์สินค้าให้เป็นที่รู้จัก (ปลาสาวยมีโอเมก้า 3 สูงดีต่อสุขภาพ) พร้อมทั้งผลักดันให้ปลาสาวยสามารถส่งออกจำหน่ายไปยังตลาดต่างประเทศ

6.4 จัดหาแหล่งจำหน่ายสินค้าและช่องทางการตลาดให้กับกลุ่มเกษตรกรเพิ่มขึ้น

6.5 ดำเนินโครงการร่วมกับกระทรวงพาณิชย์ เพื่อช่วยเหลือด้านต้นทุนการผลิต การหาตลาดเพื่อจำหน่ายหรือระบายสินค้า และลดการบรรเทาผลกระทบจากราคาสัตว์น้ำตกต่ำ

6.6 ติดตามสถานการณ์การประกาศมาตรการภาษีตอบโต้ของประเทศสหรัฐอเมริกาอย่างใกล้ชิด เพื่อรองรับผลกระทบจากสินค้าสัตว์น้ำจากประเทศจีนและเวียดนาม ที่อาจจะไหลทะลักมายังไทยมากขึ้น

แหล่งข้อมูล :

กลุ่มสถิติการประมง, กองนโยบายและแผนพัฒนาการประมง.

,<https://www4.fisheries.go.th/local/index.php/main/site/strategy-stat>

กลุ่มวิเคราะห์การค้าระหว่างประเทศ กองนโยบายและแผนพัฒนาการประมง สถิติการส่งออกและการนำเข้า
ปลาสด ปี 2558-2568

กองวิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด กรมประมง แผนปฏิบัติการพัฒนาปลาสด (พ.ศ. 2565-2570)

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. ราคาปลาสดที่เกษตรกรขายได้.

ตลาดไท. ราคาขายส่งปลาสด, www.taladdthai.com.

สถิติผลผลิตการเลี้ยงสัตว์น้ำจืด ประจำปี 2566 ,กลุ่มสถิติการประมง กองนโยบายและแผนพัฒนาการประมง
เอกสารฉบับที่ 4/2567